

Det er mig meget kjær at modtage de fremførte Klager, uagtet det Arbejde, som kan være forbundet med deres Drøftelse, men jeg kan ikke tage Hensyn til andre Klager end til dem, der virkelig fremkomme; andre kan jeg ikke gaae ind paa, undtagen man vil henvende sig til mig om det. Hvad Taxationerne angaaer, saa er det mig vel bekjendt, at man flere Steder har været utilfreds med dem, og der er anstillet de fornødne Undersøgelser i saa Henseende, men jeg maa erklære, at efter Resultatet af disse Undersøgelser har det kun vilst sig i ganske enkelte Tilfælde, at der kunde være Spørgsmaal om, at man var gaaet noget vel strengt frem med Hensyn til Taxationen. Jeg maa imidlertid her bede erindret, at det kan let tænkes, netop med samvittighedsfulde Embedsmand, at de i enkelte Tilfælde kunne komme til at taxere for strengt, fordi der ved, at de taxere for lavt, Intet gaaer ud af deres egen Lomme, men ud af Statens. Jeg maa derhos paa den anden Side bede fastholdt, at der ingenfomhelst Dpfordring er for Kronens Taxationsmand til at taxere for høit, og jeg veed virkelig ikke, hvilke Hensyn der skulle bevæge dem hertil, da der hverken i Henseende til deres Indtægter eller i Henseende til deres Stilling som Embedsmand eller overhovedet i nogensomhelst Henseende kan være noget Motiv for dem til at taxere for strengt — tværtimod, særligt Hensyn til Lidssomstandighederne maa snarere bevæge dem til at taxere for lavt, saa jeg troer virkelig, at skulde der være Noget at befrygte, saa maatte det være det Modsatte af, hvad den ærede Taler har udhævet. Disse Embedsmand staae imellem et dobbelt Hensyn; paa den ene Side fordrer deres Eed og Pligt, at de skulle taxere saaledes, som de kunne forsvare det mod Staten, men paa den anden Side er det jo ogsaa ganske naturligt, at de have Lyst til at gjøre det saa billigt for den vedkommende Fæster som muligt. Jeg troer derfor, at, naar der er Spørgsmaal om, hvilken Præsumption man skal opstille med Hensyn til Statens Taxationsmand, saa maa den snarere antages at være til Fordeel for Fæsteren end omvendt.

At der ikke skulde tages tilbørligt Hensyn til

det Netskrav, som de vedkommende Fæstere maatte have paa at behandles efter anden Regel, end den almindelige, det maa jeg, indtil Beviis forelægges mig herfor, paa det Bestemteste benægte. Jeg troer ikke, at der nogetsteds skulde være noget Netskrav tilfidesat; jeg vil endog saa sige, at jeg troer ikke i det Hele taget, at Billigheds- og Humanitets-Hensyn ere tilfidesatte, men vel at disse Hensyn maae gjøre sig mindre gjældende paa de Kongelige Godser, end det er muligt paa Hvilkesomhelst private. Nogen almindelig Regel vil jeg ikke opstille, om Bestyrelsen af Statsgodserne i Almindelighed skulde være mindre billig og human end private Godsetere, og jeg troer heller ikke at have udtrykt mig saaledes, men det ligger i Sagens Natur, at Domænebestyrelsen ikke kan tage alle de samme Billigheds-hensyn, som den billigste private Godseter (Jo! Jo!), idet en offentlig Bestyrelse steds, af forskjellige Hensyn, maa finde sig mere generet end private. At man kan ønske efterhaanden at blive af med Kronens Godser, ja meget ønske det, finder jeg meget naturligt, men paa den anden Side har man ogsaa den Forpligtelse mod Statskassen, at man ikke med alt for stor Tilfærdighed fyldestgjør det Hensyn; thi vi have advarende Exempler paa i den danske Finants-historie, hvad der kommer ud af pludselig at realisere Statens Eiendomme. Jeg troer, vi bør tage os iagt for at gaae for rask frem paa denne Bane i Fremtiden. Fra min Side skal det ikke mangle paa Understøttelse, for at søge Statens Godser realiserede, men jeg skal vel vogte mig for at række Haanden til, at dette skeer siebliffelig, uagtet alle de Ubehageligheder, som ere forbundne med den øverste Bestyrelse af Domæne-Godserne. Hvad det specielle Punkt angaaer, om den endnu ikke iværksatte Udskiftning af en Bye, da skal jeg, med Hensyn til de Bemærkninger, som ere fremsatte af den ærede Taler, nærmere undersøge det; hvad der i denne Henseende kan gjøres, troer jeg iforveien at kunne tilfikkre, skal blive gjort. Jeg kan ikke nægte, at det har undret mig, at den ærede Taler, som i Begyndelsen af sit Foredrag erklærede, ikke at have noget imod Resolutionen af 1ste Juli 1846, men kun imod dens Anvendelse, hvad angaaer Taxa-